

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.20, z dostavljanjem na dom K 1.50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—, mesečno K 1.70. — Za inozemstvo celoletno K 30.—. — Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.

Dopis se pošilja uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Slovinci in Slovenke!

Na Balkanu grme svojo strašno pesem to- povi in slovenska kri se lije v potokih.

Naizrečno trpljenje krščanske raje, za ka- tero ni imela srca kulturna Evropa, je potisnilo balkanskim državam orožje v roke, da osvobode rajo petstoletnega robstva ter napravijo konec turškemu tiranstvu.

Vojna, ki je izbruhnila na Balkanu, je vojna za svobodo, za civilizacijo.

Nobena vojna še ni izvirala iz tako ple- menitih, tako vzvišenih in obenem tako pra- vičnih motivov kakor ta.

Črnogorec in Grk, Bolgar in Srb, vsi so dvignili bojno kopje in zavihтели meč, da svojim v neznošen robstvu zdihujočim in mročim ro- jakom izvojujejo najprimitivnejše človeške pra- vice.

In ta vojna, ki bo morda najstrašnejša, kar jih pozna zgodovina, bo zahtevala ogromnih žrtev zlasti na slovanski strani, saj so zaplete- ne v njo tri države, ki so meso našega mesa, kri naše krvi, tri jugoslovanske države: Črna gora, Srbija in Bolgarska.

Za svobodo zatiranih in trpečih bratov v Stari Srbiji in Makedoniji bo dalo svoje živ- ljenje na tisoče in tisoče jugoslovanskih jun- kov, na polju slave pa bo obležala hekatomba ranjenih boriteljev, »za krst častni i slobodu zlatnu«.

In usodo teh ublažiti, jim olajšati trpljenje, je naloga vsakega človekoljuba, je sveta dol- žnost tistih, ki jih spajajo z žrtvami osvobodilne vojne vezi krvi in jezika.

Slovinci in Slovenke! Na trakijskih, makedonskih in albanskih bojiščih mro za svobodo kot junaki tisoči in tisoči. Ti so si pridobili ve- nec slave, tem ni treba več pomoči!

Nujno pa so potrebni izdatne pomoči oni

legijoni ranjencev, ki pokrivajo bojna polja ob Skadrskem jezeru, pod Durmitorjem, na Koso- vem in pod Sarom, pod Rilom in sivim Balka- nom.

Bratje naši so to in bratski smo jih vsikdar ljubili v dnevih sreče.

Nesreča je sedaj njih družica, beda njih to- varišica.

Čas je sedaj, da jim dejansko pokažemo svojo bratsko ljubav in da pomagamo otirati bratske solze.

Zato pozivamo vse Slovence, ki so dobre volje, brez razlike stanu in prepričanja, naj položijo svoj obol na oltar bratske ljubezni in človekoljubja.

Siromaki smo Slovenci in tudi naše trplje- nje je veliko; zato pa bije v nas gorko in ple- menito srce, ki čuti in razumeva bolj kot kdo drugi bratsko bol in bratsko gorje.

Zato bomo Slovenci, dasi, siromaki, daro- vali z odprto roko v plemenito svrhu. Saj se gre za sveto in vzvišeno stvar otirati solze onim, ki so tvegali kri in življenje za svobodo trpečih bratov naših!

Mladina slovenska, spominjaj se, da se bo- re bratje na Balkanu tudi za tvoje ideale, Slo- venka, zamisli se v položaj svojih sestra na Balkanu, ki so poslale svoje može in brate v krvavo borbo brez nade, da se vrnejo še kedaj — ter pojdi in stori, kar ti velela čuvstvo in kar ti govori zlato srce slovensko!

Osnovali smo odbor za nabiranje darov za »Rdeči križ balkanskih držav« in prosimo vse rodoljubne Slovence in Slovenke, naj se od- zovejo glasu krvi ter po svojih močeh žrtvu- jejo na oltar bratstva in človekoljubja.

Darovi se naj pošiljajo na naslov enega izmed društvenih blagajnikov.

Odbor za nabiranje darov za „Rdeči križ balkanskih držav“.

Dr. Ivan Tavčar,

župan ljubljanski in dežel. poslanec, predsednik.

Ivan Hribar,

ravnatelj banke „Slavija“ in predsednik „Ljub- ljanske kreditne banke“, podpredsednik.

Rasto Pustoslemšek,

urednik in obč. svetnik ljubljanski, I. tajnik.

Dr. Tone Gosak,

odvetniški kandidat, I. blagajnik.

Vera dr. Šlajmerjeva,

predsednica.

Dr. Karel Triller,

podžupan ljubljanski in dežel. poslanec, podpredsednik.

Dr. Ivan Lah,

urednik in pisatelj, II. tajnik.

Arnošt Bezenšek,

oddelni predstojnik banke „Slavije“, II. blagajnik.

ODBOR:

Franja dr. Tavčarjeva, Terezina dr. Jenkova, dr. I. Avramović, zdravnik, Dr. Fran Ilešič, prof. in urednik „Slovana“. Dr. Demeter vitez Bleiweis-Trsteniški, predsednik „Društva zdravnikov“. Dragotin Hribar, lastnik tiskarne. Dr. Ivan Jenko, primarij. Dr. Josip Lavrenčič, odvetniški kandidat. Dr. Ivan Oražen, zdravnik. Ladislav Pečanka, ravnatelj „Ljubljanske kreditne banke“. Josip Reisner, prof. in deželni poslanec. Adolf Ribnikar, tržni nadzornik in deželni poslanec. Dr. Edo Šlajmer, vladni svetnik. Anton Trstenjak, kontrolor „Mestne hranilnice ljubljanske“. Josip Turk, posestnik in deželni poslanec.

LISTEK.

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

»Kakor hitro najdete knjigo, aretirajte ti- skarja; zaprite ga v trdno ječo; ostalo je moja stvar. Idite, gospod veliki profos... hitite... Zdaj je ravno približno tista ura, ko imata brat Tibo in brat Luben opraviti svoje delo...«

Monklar se je globoko priklonil. »Drzmem se vas prositi za milost,« je dejal. »Obljubljam vam jo naprej... govorite!«

»Ze mnogo let trpim v dnu svojega srca; ugrabljen mi je bil sin, ki sem ga oboževal... gotovo so ga umorili... in njegova mati... je umrla žalosti... In odkar se je zgodilo to dvo- je, mi ne gre iz spomina... karkoli storim, kar- koli govorim... venomer vidim ljubljeno ženo, vidim njen smehljaj... in vidi svojega otroka, ah, svojega otroka!«

Hropenje se je slišalo iz prs velikega pro- fosa, sklenjenega pred menihom. Nadaljeval je:

»Častiti oče, kadar čas ne more potolažiti takšne bolečine, postane neznozna... Mislil sem... rekel sem si...«

»Govorite brez skrbi,« je dejal Lojola. »Tako! Moja drznost je gotovo velika... toda menil sem, če bi mi bil dodeljen blagoslov Svetega Očeta, bi mi olajšal dušo...«

»O tem ni dvoma! Kaj ste hoteli še reči?«

»Drzmem se vas torej prositi za vaše po- sredvanje pri njegovi Svetosti, kadar pojedete zopet v Rim, da naj mi podeli neizmerno do- broto, ki si je želim...«

Lojola je ostal nekaj trenutkov zamišljen. Študiral je Monklarja.

»Ta mož je sila,« je govoril sam pri sebi. »zakaj vero ima...«

Nato je vstal in vzravnal svoj visoki stas. »Na kolena, grof!« je rekel resno.

Veliki profos je padel na kolena.

»Odsel sem iz Vatikana kot nositelj dveh papeževih blagoslovov,« je nadaljeval menih.

»Eden je bil namenjen kralju francoskemu, ki ga je že prejel. Drugi je bil za njegovo Veli- čanstvo cesarja Karla... Grof De Monklar, vi ste v teh časih koristnejši sveti Cerkvi kakor nemški cesar... Cesar naj počaka!«

Monklar je vztrepetal in se sklonil tako nizko, da se je njegovo čelo doteknilo tal, Lo- jola pa je dvignil desnico in zamrmral v imenu papeža besede papeškega blagoslova.

Uro nato je stal veliki profos na preži v okolišu Doletove hiše. Vsa sosedščina je bila zastražena. Močna eskorta je bila skrita v eni izmed bližnjih hiš. Vse to se je bilo uredilo brez hrupa, kakor je navada umnih policistov že od pamtveka.

Monklar ni čakal dolgo.

Preden je minilo deset minut od ureditve njegove pasti, sta stopila brata Luben in Tibo iz tiskarjeve hiše in odšla z naglimi koraki.

Veliki profos je dal nemudoma znamenje. Ulica se je napolnila z vojaki, ki so zasedli vse dohode do hiše Doletove v nemajhno za- čudenje mimogredočih.

Veliki profos je stopil v hišo; vojaki so planili za njim.

»V imenu kralja!« je proglasil Monklar. »Preiščite to hišo od vrha do tal in zaplenite vse tiskane in nisane knjige, ki jih najdete v njej!«

Balkanska vojna.

Velikanska napetost na vseh vojnih pozoriščih.

Naglo prodiranje srbske vojske. — Zavzete Sjenice, Novega Pazarja in Prištine. — Krvave bitke pred Drinopoljem in pred Kirk-Kilisso. — Turki zmagoviti? — Silni boji pred Tarabošem. — Skader v nevarnosti. — Napredovanje Grkov.

Današnji dan je srbski dan. Iz vseh krajev srbskega vojnega pozorišča prihajajo nepre- stano poročila o srbskih zmagah. V Sandžaku je general Živković po hudih bojih zavzel Sje- nico in Novi Pazar, na jugu general Janković važno Prištino. S tem so v srbskih rokah vse najmočnejše turške pozicije v Sandžaku, ki je zgubljen za Turčijo. Mogoče se general Živković še tekom današnjega dne združi z črnogorskim generalom Vukotičem, ki operira okolu Belega polja.

Srbske armade se torej danzadnem bolj pridružujejo svojemu cilju Skopju, kjer pade v par dneh odločitev. Privatne vesti celo že po- ročajo o padcu Kumanova, kar pa najbrže še ne bo resnično, vendar se to zgodi že v naj- krajšem času.

Vesti z bolgarsko-turškega bojišča so silno protislovne. Eno je gotovo. Pred Drinopoljem in okolu Kirk-Kilissa se vrše krvave bitke, ki so še čisto neodločne. Iz Carigrada prihajajo poročila o velikanski turški zmagi nad Bolga- ri, iz Sofije nasprotno poročila, da Bolgari na- predujejo na vsej črti. Gotovo je tudi, da pride že v par dneh pred Drinopoljem do strašne glavne bitke, ki bo ena največjih, kar jih pozna svetovna zgodovina in tudi odločilna za celo vojno. Bolgarske čete oklepajo Drinopolje ne samo od bližine ampak tudi iz daljave in smer, katero je zavzela ena kolona z zavzetjem Viza jugovzhodno od Drinopolja kaže, da namerava- jo Bolgari Drinopolje popolnoma obkoliti, ob- enem pa zajedno marširati na Carigrad. Vse to se bo razjasnilo v par dneh.

Padec Taraboša zamoremo pričakovati vsak trenutek. Črnogorci so ga obkolili od vseh strani in se ne bo več dolgo držal, če ni že padel. Istočasno pa izvajajo Črnogorci tudi obsedanje važnega Skadra. Skaderska posad- ka še ni dobila pomoči in je vsled stiske, v ka- teri se nahajajo Turki na ostalih bojiščih, naj- brže tudi ne bo dobila. Na drugi strani je to tudi skoro nemogoče, ker se bodo Srbi in Črnogorci vsak čas združili.

Nekoliko počasneje, a vendar zelo uspe- šno napredujejo Grki na severu.

Splošna slika bojišča je sledeča: zavezne čete prodirajo koncentrično in se skušajo kakor klini zabiti med glavne mase turške vojske. To je gotovo skupni načrt zavezniških čet v velikih potezah. Če se jim to posreči, potem je zmaga njihova, pa če tudi dosežejo Turki kake vspehe na vzhodnem bojnem pozorišču.

Srbsko-turška vojna.

SRBI ZAVZELI PRIŠTINO.

Belgrad, 23. oktobra. Uradno se potrjuje, da srbske čete na vsej črti zmagonosno prodi- rajo. Po krvavih bojih je padlo danes Gjurge- vo-Stupovo.

Včeraj okolu pol šeste ure zvečer je ge- neral Janković zavzel Prištino, v kateri so Turki zapustili silen material, ker je bila Pri- ština njih središče na kumanovskji liniji. Turki

so na begu razrušili vse mostove in podrli vse nasipe, toda srbske železniške čete so skup- no z domačimi prebivalci vse poškodbe popra- vile hitro. Popravljena je tudi železniška pro- ga, tako da srbski vlaki vozijo tja do Preševa.

Vranja, 23. oktobra. Srbi so včeraj zvečer po krvavem boju zavzeli Prištino.

Belgrad, 23. oktobra. (Uradno.) Tretja srbska armada je po silnem klanju zavzela Prišti- no, prva armada pa Stračin pred Kumanovom.

SRBI ZAVZELI SJENICO IN NOVI PAZAR.

Belgrad, 23. oktobra. Okrajni načelnik v Raški javlja, da so Srbi uničili turške pozici- je Gjurjevici Stabovi, ki se nahajajo vzhodno od Novega Pazarja.

Niš, 23. oktobra. Po silno hudih bojih se je srbskim četam, ki so prodrle do Sjenice in Novega Pazarja posrečilo zavzeti vse važnej- še pozicije v Sandžaku.

Srbske izgube so velike, a turške še veliko večje.

V Sienici in Novem Pazaru so Srbi na- stavili srbske oblasti.

Belgrad, 23. oktobra. Vest da je Novi Pa- zar po hudi borbi padel v srbske roke se po- trjuje. Po privatnih poročilih je bilo v Raški čuti ves dan strašno grmenje topov, a na večer se je zemlja stresla od strašne eksplozije. Boji okolu Novega Pazarja so bili otežkojeni vsled sedmih močnih turških utrdb.

PRED PADCEM KUMANOVA

Belgrad, 23. oktobra. Srbske čete so včeraj dosepele pred Kumanovo. Danes je pričakovati, da pade Kumanovo v srbske roke.

SRBI VJELI BATALJON TURKOV.

Belgrad, 23. oktobra. Pri Javorju so Srbi vjeli bataljon Turkov in jih odpeljali v Iva- njico.

DRUGI VLAK RANJENCEV.

Belgrad, 23. oktobra. Danes je dospel sem- kaj drugi vlak srbskih ranjencev z bojišča. Na kolodvoru jih je pričakovalo ravnotako kot včeraj, na tisoče ljudstva.

KRALJ PETER GENERALU VUKOTIČU.

Belgrad, 23. oktobra. Kralj Peter je obve- stil črnogorskega generala Vukotiča o srbskih zmagah. Brzojavko je črnogorska vojska z ve- likanskim navdušenjem vzela na znanje.

Bolgarsko-turška vojna.

BOLGARI PRED ODLOČILNO BITKO.

Sofija, 23. oktobra. Boj je izbruhnil na vsej liniji, turške čete so potisnjene nazaj. Pri Raz- logu so se Turki umaknili proti jugu. Pred Dri- nopoljem so bolgarske čete zavzele pozicijo ob reki Arda. Turki so imeli sto mrtvih, 160 jih je bilo vjetih. Bolgarske izgube so majhne. Ena bolgarska kolona je z ene strani zavzela Vazi- liko ob Črnem morju, z druge strani pa je pro- drla do Malega Tirnova in mesto zavzela. Turki

»Pa pojdiva obadva skupaj, če že ni dru- gačel!«

Naslanjajo se drug na drugega, sta se spla- zila junaka naprej in prešla sumljivi kraj brez zapreke; bilo ni ničesar, kakor je zadržal brat Tibo.

»Saj sem vedel!« se je pohvalil Tibo. »Le čvrsto dalje!«

In zdaj je bil Tibo tisti ki je stopil prvi.

»Ohe!« je vzkliknil brat Luben. »Kaj pa delaš, bratec?«

»Saj vidiš, da hitim domov!«

»Motiš se, dragi brat; ta pot vodi

v ulico Sen-Deni... Najina pot je tale...«

»V ulico Sen-Deni! Ali veš dobro?«

»Če nisem postal na vsem lepem brljav, je

najina pot tale...«

»Ze res,« je zavzdihnil Tibo... »Toda po- vej mi, brat, ali ne stoji v tej ulici Sen-Deni go- stilna pri Vedeževalki?«

»Tako je!« je odgovoril brat Luben in ob- stal kakor vkopan.

»Ali jo poznaš, bratec?«

»Nekoliko... Enkrat sem stopil noter...«

»Jaz ravnotako...«

»Dobri gostilničar Gregoar me je bil na- prosil, da naj mu izpovem ženo,« je nadaljeval

Luben.

»Mene tudi!« je odgovoril Tibo. »Pa si jo

izpovedal?«

»Prav do kraja!« je rekel Luben s čudnim

glasom.

»Jaz istotako,« je zaključil Tibo... »Odi- stihod mi hrani vrli krčmar globoko hvalež- nost...«

»Tudi jaz bi lahko rekel tako. Dodal bi k

temu, da si glede moje osebe tudi madam Gre- goar ni nakopala greha nevaležnosti...«

»To je kaj srečna rodbina, brat Luben.«

Brata Luben in Tibo pa sta opravila svojo mislijo takole.

Stopivši iz hiše, kjer jima je strašni Lojola izročil prokleta knjigo, sta odšla menila z na- glimi koraki. Mudilo se jima je uiti bližini kru- tega bojevnika, ki ju je bil navdal s tolikim strahom.

Bilo je že pozno. Nobena svetiljka ni sijala v črno temo, ki je vladala po ulicah.

Toda menila sta bila pomirjena šele napol. Ne trdimo, da sta bila plašljiva; toda kljub vsemu bi bila ob takšni uri rajša sedela v svo- jih celicah, še rajša pa v obednici.

Bila sta še brez večerje.

Okrog šestih zvečer ju je bil poklical su- perior ter jima dal pismo, z naročilom, da naj ga odneseta nemudoma tja intja in poslušata po- zorno, kar jima poreče prejemnik; vrneta da se lahko, kadar jima bo mogoče.

Samostan brata Lubena in Tiboja je stal v bližini bastilje Sv. Antona, nedaleč od dvorca velikega profosa.

»Kakšne so tvoje misli o častitem očetu?« je vprašal Luben svojega tovariša.

»Takšne, brat Tibo, da izpreletava člove- ka mraz, ko poslušata njegovo govorjenje... Kaj pa ti?«

»Reči meram, brat Luben, da me je nav- dala njegova zgornost z velikanskim apeti- tom. Zdi se mi, da se postim že cele tri dni...«

»O mili Jezus!« je vzkliknil zdajci brat Luben, »ali ne vidiš ničesar tamle v temi?«

Trepetaje sta obstala meniha.

»Nič ni!« je zadržil brat Tibo.

»Potem sem se motil,« je rekel brat Lu- ben... »A vseeno je boljše, da greš pogledat.«

»Ne, ne, bratec dragi; boljše je, da greš ti, ki si krepkejši od mene; sicer pa imam jaz pri sebi knjigo, ki nama je zaupana...«

šo se v neredu umaknil. Na begu Turki zažigajo vasi. Tako so zažigali Gornjo in Dolno Suhino, Kresno, Mečkul in Vakanovo.

Ta avtentična vest iz bolgarskega tabora je v vsakem oziru silno važna. V prvem oziru, ker potrjuje točno položaj bolgarskih čet pri prodiranju na jugu, v drugem oziru, ker demontira razne fantastične vesti. Tako je sedaj jasno, da so bolgarske čete na poti proti Drinopolju dosele do Arde, ki se izliva v Marico, 10 km pred Drinopoljem. Turki se torej umikajo v drinopoljske utrbe. Zato je tudi vest, da je Abdalah paša pred Drinopoljem prešel v ofenzivo, popolnoma neresnična. Vestjo zavzetju Kirk-Kilisa so bile prezgodnje, zajedno pa so tudi demontirane vesti, da so Bolgari na vzhodnem krilu doživeli poraz in da so potisnjeni nazaj na mejo.

BOLGARI PET KILOMETROV PRED DRINOPOLJEM.

Sofija, 23. oktobra. Po hudem boju in z velikimi izgubami so Bolgari zasedli pozicije pri Marašu, ki leži 5 km od Drinopolja.

TURKI VJELI POL ESKADRONA BOLGARSKIH KONJENIKOV.

Carigrad, 23. oktobra. Uradno se poroča, da so Turki pri Marašu vjeli pol eskadrona bolgarskih konjenikov.

KRVAVA BITKA PRI KIRK-KILISI.

Sofija, 23. oktobra. Bitka pri Kirk-Kilisi še vedno traja. Bolgarska vojska je vse važnejše višnje zavzela z bajonetnimi naskoki. V splošnem je položaj bolgarske armade zelo povojen. V Sofiji cenijo bolgarske izgube na 2000 mrtvih in 5000 ranjenih, dočim so turške izgube še veliko večje.

TURŠKE VESTI O BOJIH PRI KIRK-KILISU.

Carigrad, 23. oktobra. Boj pri Kirk-Kilisi še vedno traja. Pozicije turških čet so povoljne. Bolgari so se na več krajih umaknili proti meji.

PODROBNOSTI O BITKI V KLANCU KRESNA.

Sofija, 23. oktobra. Šele sedaj so znane podrobnosti o strašnem turškem porazu v klanecu Kresna. Ko se je turška vojska pred Bolgari umikala iz Džumaja v Nevrokop, je zašla v klanec Kresna, katerega je zasedel voditelj bolgarskih vstašev vojvoda Sandanski. Ko je turška kolona dospela v klanec, so vstaši most čez Strmo razstrelili in se z vso silo vrgli na Turke. Metali so z hraba nanje bombe, ki so vojske popolnoma razmesarile. Sandanski je vjel okoli 1200 Turkov in zaplenil 3 topove.

KRVOLITJE V MACEDONIJI.

Sofija, 23. oktobra. Uradni »Mir« poroča o strašnem krvolitju, katerega so Turki izvedli v Drinopolju, Kočani in Kirk-Kilisi. Turški vojški so bolgarske žene in otroke pobijali kakor živino.

BOLGARSKI VSTAŠI RAZDIRAJO ŽELEZNICE.

Sofija, 23. oktobra. Bolgarski vstaši so razdeljali in popolnoma uničili železniške proge Drinopolje - Carigrad in Drinopolje - Kirk-Kilisa, tako da je Drinopolje popolnoma izolirano. Dovož čet in materiala je nemogoč.

Grško-turška vojna.

NAPAD GRŠKEGA BRODOVJA NA SOLUN.

Solun, 23. oktobra. Tu se govori, da namerava grško vojno brodogradništvo v najkrajšem času napasti Solun. Prebivalstvo v mestu je popolnoma mirno. Posadka je odredila vse potrebne korake za obrambo mesta.

UMIKANJE TURKOV.

Atene, 23. oktobra. Vrhovni poveljnik grške armade prestolonaslednik Konstantin poroča iz Hadži Goga, glavnega tabora grške armade: Po krvavem naskoku z naše strani so se Turki na vsej črti umaknili proti Seridžu. Naše čete jih zasledujejo.

GRŠKO NAPREDOVANJE.

Atene, 23. oktobra. Grška armada napreduje brez posebnih bojov. Včeraj dopoldne je naskočila turške utrbe pri Salmanza - Roprona. Boj je trajal do pozne noči. Grške čete so ostale v svojih pozicijah, da danes boj nadaljujejo z vso silo.

ZAUPANJE V GRŠKO ZMAGO.

Atene, 23. oktobra. Vojno ministrstvo in sploh ves narod računa sigurno z grško zmago. Nekaj grški general je izjavil, da je grški material veliko boljši od turškega. Grški topovi streljajo v eni uri po 18krat, turški samo po 8 krat. Na morju pa imajo Grki odločno premoč nad Turki.

Turške vesti.

TURŠKE ZMAGE PRI KIRK-KILISU IN DRINOPOLJU.

Solun, 23. oktobra. Bolgarske in turške čete se spopadle pri Drinopolju. Boj je silno hud.

Carigrad, 23. oktobra. Bolgari so bili pri Marašu, 6 km od Drinopolja v bitki popolnoma poraženi in so se morali umakniti. Pustili so na bojišču več tisoč mrtvih in ranjenih.

Listi poročajo, da so Turki tudi pri Radikvi, 25 km od Drinopolja popolnoma premagali. Vjeli so veliko Bolgarov in zaplenili 11 topov. Turški listi dalje poročajo, da so bili Bolgari poraženi tudi pri Kirdžali, Hamidici in Kajokonaki.

VOJNE VESTI V CARIGRADU.

Carigrad, 23. oktobra. V vojnem ministrstvu se govori, da je za danes ali jutri pričakovati velikanske bitke med Bolgari in Turki pri Drinopolju. O vspehu bitke se ne pričakuje prejel poročil kot v petek ali soboto.

SKADAR.

Ko čitamo o Skadru, mislimo si vedno mesto obdano od skal, s pusto kraško okolico. Toda okolica Skadra je tako lepa, da poje o nji srbska narodna pesem (»Ženitba kralja Vukašima«). Po narodnem sporočilu je sezidal Skadar kralj Vukašin, oče kraljeviča Marka. Pesem poje:

Kakšen Skader je tam na Bojani;
Ko pogledaš brde nad obzidjem,
Vsi so polni smokve in masline,
in nad njimi grozdni vinogradi.

Ko pogledaš polje pod obzidjem,
bela v polju ti zori pšenica,
okrog nje je zelena livada,
po nji teče zelena Bojana.

KAKO BO Z RUMUNSKO?

Pri sedanjih vojni na Balkanu je velike važnosti tudi Rumunska, saj je Rumunska tudi leta 1878 mnogo pripomogla, da je padla Plevna in da je mogla ruska armada uspešno prodirati. Sovražniki balkanskih Slovanov so hoteli Rumunsko pridobiti zase, češ, da je žela po letu 1878. slabo hvaležnost od strani Rusije in Bolgarije. Tudi graf Berchtold je bil pred vojno na Rumunskem. Dosljej je bila Rumunska popolnoma mirna, dasi se je govorilo že o njeni mobilizaciji. Naravno je, da se je ob tem važnem času razvila na Rumunskem živahna debata. Učenjaki dokazujejo, da je v Turčiji 800.000 Vlahov (Armenov) in da ima Rumunska dolžnost, da se vmeša v vojno. Drugi trdijo, da je v Turčiji okoli 120.000 Armencev, in da bi bila dolžnost Rumunske, da se pridruži balkanski zvezi. Armenci so se prej družili z Grki, potem so se asimilirali. Šele po rumunski propagandi je njih število zrastle in so leta 1905 dobili pravico do armenskega jezika v cerkvi in šoli. Rumunska danes nima vzroka, da bi šla proti Balkanski zvezi — more pa iti proti Turčiji, ker bo to le nji na korist.

DRINOPOLJSKA TRDNJAVA.

(Da ne bo zmešnjave v imenih, moramo pojasniti sledeče: Adrianopol se imenuje turško Edirne, v bolgarskem jeziku pa Odrin; v zadnjem času čitamo slov. Jedrenje, hrvatski listi pišejo Drinopol, Drinopolje in Jedrene. V slovenščini se je doslej rabilo ime Drinopolje, dasi je to napačno, ker tam ni nikake Drine, in je ime nastalo le po narodni etimologiji. Dobro bi bilo, da bi se v imenih ohranila enotnost. Sedaj imamo staro ime Adrianopol, ki ga rabijo Nemci in Italijani, Edirne (turški) in potem sledeča slovanska imena: Odrin (bolg.), Jedrene, Jedrenje, Drinopol, Drinopolje, Drinopol (češko). Kaj naj izberemo? Mi smo pisali Drinopolje, »Slovenec« je za »Odrin«, »Slovenski Narod« za Jedrenje, »Edinost« ima Drinopolje, »Soča« Odrin in Drinopolje, »Zarja« Drinopolje. Ali bi torej ne kazalo ostati pri tem imenu, ker spominja na prvotno ime Adrianopol in ker je za naš jezik precej primerno in kolkortoliko uveljavljeno. Za enkrat ostanemo pri tem imenu.)

Turki so obdali Drinopolje s 25 trdnjavami, ki obdaja mesto v 35 km dolgem polkrogu. Te trdnjave pa še niso dovršene in so tučtam znamenarjene. Imajo tudi to napako, da leže preblizu mesta. Z današnjimi modernimi topovi bi namreč sovražnik s primerne višave mogel streljati preko trdnjav v mesto. — Zato se je Abdullah-paša potrudil, da bi mesto obdal s trdnjavami novega sistema. Dosljej pa ni mogel vsega dela izvršiti. V daljavi 8 do 10 km od mesta je nekaj trdnjav iz betona, ki imajo tudi najnovejšo Kruppove kanone. Turki te trdnjave z največjo naglico izpopolnjujejo — posebno na severu in zapadu. Bolgari bodo morali te trdnjave v dolžini 20 km vzeti, ker tudi na vzhodu brani dohod dobro utrjen turški tabor. Zato bo Drinopolje stalo mnogo boja in žrtev.

Slovenska zemlja.

Iz Šmarja na Dolenjskem.

Naše občinske volitve so torej izvršene. Dolgo smo morali čakati predno smo dobili odgovor — dasi bi bila stvar že zdavnaj lahko rešena. Saj so bile šmarske volitve dobro znane, zaradi njih so se vršile obravnave pred sodiščem, in nekaj ljudi je prišlo zaradi njih v nesrečo. Tudi šmarsko županstvo je dobro znano, saj je prinesel »Dan« poročilo v nezaslišani zlorabi uradne oblasti od strani šmarskega župana. Stvar ima sedaj v rokah oblasti in čakamo — odgovora. S tem pa še ni vse končano, ker je tudi obravnava zaradi občinskih volitev le za čas odložena in so še vedno v sodni preiskavi oni, ki so se najbolj gnali za klerikalno zmago in so zakrivilni vso nesrečo. Ti pridejo še na vrsto in se bodo menda prepričali, da sleparije pri volitvah ne pomagajo mnogo — k večjemu škodujejo občini in občanom. — Ako ne bodo šmarski možje enkrat dali slovo farovski politiki, ki opleta županski stolec — bodo morali še naprej nositi posledice, ki jih prinaša s seboj lastna dobičkaželost in nezmožnost — in občina bo trpela naprej vsled slabega občinskega odbora, občani pa bodo plačevali stroške, ki jim jih nakladajo nevedni župani.

DNEVNI PREGLED.

Čehi za slovanske brate na jugu. V praškem »Slovanskem klubu« se je v pondeljek sestavil odbor, ki bo zbiral prispevke za rdeči križ združenih balkanskih držav. V sredo se je sklenilo, da se priredi javne zbirke in da se pošlje v Črno Goro raznih sanitetnih priprav, nekaj postelj, zdravnikov in bolniških strelčnikov. Akcija »Slovanskega kluba« je imela takoj v prvih dneh velik uspeh, pozivu so xse odzvali vsi narodni krogi, posebno iz vrst zdravnikov, tako da pride tudi iz Češkega v najkrajšem času mnogo pomoči bojujočim se bratom na jugu. Posnemajmo njih zgled!

Kako vnet je Crnogorec za boj, kaže dogodek, ki se je dogodil v Reki. Prišli so štirje Crnogorci, ki so bili v Avstriji na delu in so se hoteli peljati domov. Ker niso imeli denarja, so prišli v redakcijo »Novega Lista«, kjer so dobili denar za pot. S solzami v očeh so se zahvaljevali za pomoč in so takoj odšli na ladjo. Kak zglede domoljubja dajejo ti priprosti ljudje, ako pomislimo, da po drugih državah o takih prilikah beže oni, ki bi morali na vojno — kamor kdo more. Iz tega se da tudi sklepati na junastvo armade, ki ve, da se bije za rešitev svoje domovine.

Povsod enaki. Klerikalec nikjer ne zataji svoje krvi. Dramatično društvo »Triglav« v Jolectu v Ameriki je hotelo prirediti igro »Domen«. Čisti dobiček je bil namenjen ubožnim slovenskim otrokom. Kaj pa je naredil »Amerikanski Slovenec«? Ni bilo dosti, da je popolnoma molčal o taki predstavi v Jolietu v prid slovenskim šolskim otrokom, ne, to farizejem ni bilo dovolj. Pač pa so z vso silo nastopili proti taki predstavi, od katere imajo korist »katoliški otroci« in se je celo izjavil, da ljudje za take dobičke in koristi slov. otrok »šparajo«. Tu imate farizejske duše v vsej njih nagoti! Toda kako so bile tepene! Dvorana, kjer se je vršila omenjena igra v korist ubožnim slovenskim otrokom, je bila dvakrat na dan nabito polna, in s tem je jeličstvo občinstvo slovesno demonstriralo proti hujskanju in farizejstvu katoliškega lista kakor je »Amerikanski Slovenec«. Klerikalci so torej v Ameriki prav taki kot doma in gospodje okoli »Amer. Slovenca« niso drugačni od gospodov okoli »Ljubljanskega Slovenca«. Da bi bil narod rešen takih »Slovencev«.

Clevelandski Slovenci snujejo svojo dobredelnjo zvezo, katere namen je podpirati rojake pri nakupovanju hiš, zemljišč itd. Take zveze obstoje med našimi rojaki tudi drugod v Ameriki.

Oklic avstrijskega »Rdečega križa«. Na južno-iztočnih mejah naše monarhije divja vojna! Zaman so se trudile velesile, da bi odvrnile to nesrečo. Človeška kri se že preliva! Nepopisna beda se širi po balkanskih bojiščih! Ranjenci kličejo na pomoč, toda zaman! Nedoštajajo najprej potrebnejša sredstva, da bi se olajšalo trpljenje nesrečnežev, ki so se bojevali za svojo domovino! Dolžnost avstrijskega Rdečega križa je v prvi vrsti da izpolnjuje na sosednem vojnem polju svojo človekoljubno nalogo v smislu Ženevske konvencije! Rdeči križ ne vprašuje po narodnosti niti po veroizpovedanju ranjenega bojevnika; odločilna je zgolj potreba pomoči! Koderkoli se pojavi beda tja mora pohiteti Rdeči križ: tako velela človeška dolžnost! Za prvo najnujnejšo pomoč je že poskrbel avstrijski Rdeči križ in odredil, da dobodo vojujoči narodi brez razločka prapora pod katerim se bojujejo, kar je najbolj potrebno: zdravniške, strežniško osebje, obvezni in zdravilni material pa barake. Žal ne dovoljujejo sredstva avstrijske družbe Rdečega križa, da bi se moglo od dne do dne rastoči vojni bedi odpomoči v oni meri, ki jo nujno zahteva krvava potreba. Zategadelj pozivljajo avstrijski Rdeči križ vse dobre ljudi, naj po svojih močeh pripomorejo k izpolnjevanju prve dolžnosti ljubezni do bližnjega: lajšati trpljenje ranjenecv in njih življenje ohraniti njihovim rodbinam! Avstrijski narodi so se še vselej odzvali takemu pozivu: gotovo bodo tudi to storili, kar jim zapoveduje srce! Hitre pomoči je treba! Tudi najmanjši dar je dobrodošel! Darila sprejema: Na Dunaju: Zvezno vodstvo avstrijske družbe Rdečega križa, Wien, I. Milchgasse 1 (poštne hranilnice račun 19.215). Na Kranjskem: Vodstvo deželnega in gospejnega pomožnega društva Rdečega križa v Ljubljani in vodstva njegovih podružnic, v Ljubljani tudi: Upravništvo tega lista. — Na Dunaju, 14. oktobra 1912. — Zvezno predsedstvo: Kneginja Montennova, Fanny Meissner-Diemer, knez Schönburg, dr. vitez Uriel, knez Dittrichstein.

V Središču se vrši dne 17. novembra zvečer velika slavnost za narodni sklad. Istega dne dopoldne se vrši pri Sv. Bolfenu nad Središčem javni ljudski shod, popoldne pa v Središču. Na obeh shodih govori deželni poslanec dr. V. Kukovec.

Kegljanje na dobičke v korist črnogorskega »Rdečega križa« prirede vranski narodnjaki v nedeljo 27. oktobra in v nedeljo 3. novembra v gostilni pri Tenču v Prekopi pri Vranskem. »Priskočimo« — pravijo prireditelji — po svojih skromnih močeh na pomoč našim lunaškim bratom na jugu sedaj, ko bijejo trd boj »za krst častni in slobodu zlatnu« proti divjemu Turku, našemu dednemu sovražniku, ki je pred stoletji tlačil in zatiral naše pradede, kakor stiska in mori sedaj naše bolgarske in srbske brate. Položimo svoj dar na oltar svobode Slovanov v Macedoniji in Stari Srbiji!

Drobiž iz Štajerske. Zalosten konec prijateljstva. Dne 18. t. m. so v Ločici pri Vranskem mesar Fr. Pustek ter kmečka fanta Andrej Serdoner in Ferdinand Flis popivali od gostilne do gostilne, nato pa šli skupaj v podstrešno sobo spat. Med Pustekom in Flisom je prišlo do prepira, s katerim je konečno Pustek zgrabil Flisa in ga vrgel z balkona podstrešne sobe na dvorišče, kjer je Flis težko ranjen obležal. — Nesreča. Dne 15. t. m. je drvar Franc Doler iz St. Lenarta pri Gornjem gradu s tremi drugimi drvarji podiral drevje. Eno drevo je pri padcu podrlo tudi zraven stoječe drevo in obe ste padli čez Dolerja. Dobil je težke poškodbe. — Odlikovanje. Državni pravdnik dr. Bayer v Celju je odlikovan z redom železne krone III. razreda. — Za Balkan. Dne 22. t. m. se je peljalo skozi Gradec več sester in strežnikov ruskega Rdečega križa, namenjenih na črnogorsko bojišče. Bill so v uniformah, ki so vzbujale splošno pozornost. — Iz deželnega šol. sveta. Imenovani so: suplentka Marijana Požar v Cirkovcih za definitivno istotam; učitelj Jožef Gorup na Polenškaku za nadučitelja istotam; začasni učitelj Ernest Lasbacher v Cirkovcih za definitivnega ravnatam; premeščeni so:

učitelj Fr. Karbaš od Sv. Miklavža na Hajdino; učiteljica Ana Bezjak iz St. Vida na Hajdino; učiteljica ženskih ročnih del je bila imenovana tudi za učiteljico žen. roč. del v Topolšici; suplentka Adela Šmid v St. Janžu pri Spod. Dravogradu je nameščena stalno ravnatam, učiteljica Jespina Belšak je od Sv. Bolfenka v Sl. Gor. premeščena k Sv. Roku ob Sotli; v stalni pokoj sta stopila nadučitelj Janez Kotzmuth od Sv. Urbana pri Ptuj in učiteljica Helena Jenko pri Sv. Jakobu v Slov. Gor. — Upeljava električne luči v Celju. Dela za upeljavo električne luči v Celju so v polnem teku. Dne 8. novembra se vrši oblastveno komisijniranje nameravane proge od Westenove tovarne do mesta. — Iz Konjic. Fante, ki so v Modriču ubili kmeta Urlepa (ne Urleka!) so že izsledili. So to kmečki sinovi Anton in Janez Čapl, Anton Kosnik in hlapec Ferdinand Bocel iz Kopa. Fantje so z Urlepom popivali in končno začeli z njim prepir. Urlep, ki je poznal nasilnost fantov, se je odstranil, a fantje so z latami oboroženi, leteli za njim in ga ubili. Urlep je bil šele 26 let star.

Slovenski kmečki koledar je izšel te dni. Izdal, založil in uredil ga je g. Vekoslav Spindler, urednik v Celju. Koledar, ki je bogat po zanimivi vsebini in za kmete aktualnih člankih velja samo 1 K, po pošti 20 vinarjev več. Pestra vsebina koledarja je sledeča: Kalendarij. — Tabele. — Tri Rože. Povest, Ivo Trošt. — Snubač Marko. Črtica, Cvetko Golar. — Tudi res! Smešnica. — Pokvarjeni konj. Črtica, Josip Korban. — Dobra medicina; Po dobrih vzgledih. Smešnica. — Oče Matijevec in naši pradedje. Radojca V. — Ponočna potnica. Pesem. — Anton Askerc. — Pravičen sodnik. Črtica. — Na bojišču. Pesem. — Ant. Askerc. — Kaj mora vsak kmet o novi voljaški postavi vedeti? — Balada o potresu. Pesem. — Ant. Askerc. — Dolenjske povesti, Stanko Svetina. — Stari grad. Pesem. — Ant. Askerc. — Pohorie. Potopisna črtica (s slikami). Brunon Rotter. — Vinska bajka. Pesem. — Ant. Askerc. Črtica. — Na železnici. Smešnica. — Božična pesem siromakova. Pesem. — Ant. Askerc. — Preveč zahtevano. Smešnica. — Žena in mati. Črtica, Ivan Strukelj. — Zakaj in kako se gnoji z umetnimi gnojili? Fr. Mulec. — Hudoben namen. Smešnica. — Ženin. Povest, Milan Pugelj. — Gojenje vrba za petlarstvo. Jos. Zupanc. — Aha! Posebne vrste sreča; Namazal se je. Smešnice. — Pregled čez l. 1912. — Smešnice. — Jek z Balkana. Pesem. — Ant. Askerc. — Inerati. — Koledar, o katerem bomo priobčili obširnejšo oceno, za sedaj vsem prav topla priporočamo.

Osrednja banka čeških hranilnic, podružnica v Trstu, njene posestrine v Brnu, Černovicah, Krakovu, Lvovu, na Dunaju kot i Matica v Pragi pričnejo izplačevati dne 1. novembra tek, leta dospeli kupon lastnih 4% bančnih zadolžnic že z dnem 28. tek, meseca.

Vojna na Balkanu predstavlja Kinematograf Ideal od sobote 26. oktobra do pondeljka 28. oktobra in sicer: 1. Blagoslovljenje in odhod bolgarskih čet. 2. Naskok Črnogorcev na turško trdnjavo.

Strašna posledica neverjetne neprevidnosti. Pri napravljanju neke nove poti v Turachu na Štajerskem sta se ponesrečila te dni dva delavca. Bila sta tako neprevidna, da sta hotela pri nekem ognju segreti smodnik. Pri tem pa je ves smodnik eksplodiral in je končal življenje obema delavcema, Petru Glanzerju in Jožetu Burgstallerju.

Smrtna nesreča. 64letni delavec Jožef Stingle je šel v noči 18. t. m. iz Gaberja domov. Na potu ga je srečal neki voz, katerega pa Stingle v temi ni opazil in je prišel tako pod voz. Kolesi sta mu šli čez glavo in sta ga težko poškodovala. Stingleja so prepeljali nezavestnega v celjsko bolnišnico, kjer je 21. t. m. vsled dobljenih ran umrl. Voznik na onem vozu se ni prav nič brigal za ponesrečena in je skušal kar najhitreje priti naprej.

Nečloveška mati. V Budjevicah so zaprli ženo pleskarja Ivana Stanzerja, Jožefa Stanzer, ki je svojega triletnega otroka pretepla do smrti. Otrok, katerega je imela obtoženka s svojim možem še pred zakonom, je bil najprej kot renjenček pri neki kmečki družini v obližju Prage. V aprilu t. l. je vzela mati otroka k sebi in od onega časa so se začeli za ubogega otroka trpljenja polni dnevi. 16. julija t. l. se je budjeviškemu policijskemu komisarijatu naznanilo, da zakonska Stanzer grozovito ravna s svojim otrokom. Neki stražnik je šel v njuno stanovanje, preiskal je otroka in je našel, da ima po vsem telesu modre proge in lise. Tudi Stanzerjevi sosedje so potrdili, da se z otrokom res grozno ravna. Nato je policija dala celo stvar v roke sodniji, kamor je bilo povabljenih več priči in mati otroka, ki pa se ni odzvala vabilu. Sodna komisija je nato preiskala v materinem stanovanju otroka in je našla, da ima ta roko zlomljeno in še več drugih sledov grdega ravnanja. Vendar to pot so še pustili otroka pri materi. Sedaj pa se je začela zadnja nečloveško obnašati napram otroku, ki je umrl prejšnji petek. Zopet se je naznanilo policiji o celi stvari in pri preiskavi se je dognalo sledeče: Otrok je imel eno roko in eno nogo zlomljeno, na glavi tri težke rane in poleg tega tudi več težkih notranjih poškodb, kar je zakrivilo otrokovo smrt. Nečloveško mater so takoj aretirali, očeta pa naznanili sodniji.

Nesreča v samostanu. Iz Budimpešte se poroča: V tukajšnjem franciškanskem samostanu se je pripetila v nedeljo velika nesreča, ki pa se je doslej prikrivala. Udril se je namreč neki strop in je težko ranil osem otrok, ki so bili pod nadzorstvom nun.

Poročnik in pevka. Na Dunaju v III. okraju se je odigrala tragedija treh ljudi, ki je vzbudila veliko senzacijo. Tam se je namreč vstrelil poročnik pl. Mrzljak s pevko Evgenjo Senftovo. Tragedija je imela to predigo, Evgenja Senftova, ki je nastopala pod psevdonimom Jenny Moreo, se je seznanila pred štirimi leti v Zagrebu s poročnikom K. In od onega časa sta se ljubila. Ker pa ona kot verietetna pevka ni imela

štalnega mesta in ker je bil on navezan na svojo garnizijo, se pogosto dolgo časa nista videla. Vendar sta si med tem dopisovala. Medtem je bil poročnik prestavljen na Dunaj, kamor je tudi ona prišla iz Lipskega. Tu jo je K seznanil s svojim prijateljem poročnikom pl. Mrzljakom, kar je bilo začetek tragedije. Mrzljak se je namreč silno zaljubil vanjo in ona vanj. K je opazil spremembo obnašanja svoje ljubice in svojega prijatelja in je hotel slednjič odstopiti. Vendar pa so se pojavila mala nezaupanja, ki so se končala z velikim prepričanjem obeh tekmecev. Oni dan zjutraj je obiskal Mrzljak pevko in ji je predlagal skupno smrt. Deklica, ki je bila v poročniku zelo zaljubljena, je privolila v to, posebno, ker je morala dan pozneje oditi v Lodže v svojo novo službo in se ni hotela ločiti s svojim ljubimcem. In tako sta končala oba s samokresom svoje mlado življenje. Senftova je bila krasna deklica, toda nenavadno histerična kakor njena sestra, ki je pred nedavnim vstrelila v Lvovu nekega desetnika vsled nesrečne ljubezni.

Zalosten konec nedolžne šale. V kavarni »Imperial« v Zlatcu na Češkem se je pripetil oni dan zelo žalosten slučaj. Pri eni izmed miz je igralo več gospodov karte. Njih zabavo je ogledoval tudi trgovec z moko Julij Pick, ki pa se ni udeležil igre. Čez nekaj časa je prišel še en gospod, katerega so drugi povabili k igri. Prišel se ni prav nič upiral, ampak je bil takoj pripravljen sestri k mizi. Toda sedel je v šali tako tesno poleg Picka, da je ta zgubil ravnotežje in da je padel s stolom na tla. V tem ko je stol padel, se je prevrnil še en stol, ob katerega se je Pick tako nesrečno zadel, da si je pretresel možgane, onesvestil se in moral biti prepeljan v bolnišnico, kjer je drugi dan umrl. Čisto nedolžna šala se je končala torej zelo tragično.

Koliko se v Avstriji zapije? Po statističnih podatkih se je pretečeno leto v Avstriji popilo za 600 milijonov kron piva. Še več se je izdalo za vino, namreč 750 milijonov kron. Visoka je tudi številka, ki se je izdala za žganje, namreč 340 milijonov kron. Sampanja in likerjev pa se je popilo za 28 milijonov kron. Skupaj je torej steklo po grlih 1718 milijonov kron. Ker je v Avstriji skupaj okroglo 28 in pol milijonov prebivalcev, bi padlo na vsakega posameznika okroglo 60 K na leto za pijačo.

Kaj se vse je. Kakor splošno znano, se ne da pripraviti glede okusa. Kar ima eden za neprijeten, pogostoma gnjus vzbujajoči mrčes, ceni drugi za slaščico. Kulturni človek bi v splošnem ne smatral mrčesa za hrano in vendar so jih zavzivali v starem veku in jih živajo še danes številni narodi in sicer v veliko večji meri kakor bi bili pripravljeni temu pritrčiti. V zgodbah stare zaveze se tudi že omenjajo vžitne kobilice in najbrže so bile pri Izraelcih zelo priljubljena jed, kajti Mojzes jih navaja med dovoljenimi jedmi. Tudi v Ninivah so jedli kobilice, kakor to kaže neka skulptura v angleškem muzeju, na kateri je vklesanih več mož, ki nosijo jedi, med drugim tudi dolge palice, na katerih so nasajene kobilice. V Atenah so se prodajale na trgu kobilice kot delikatesa in tudi dandanes so kobilice tiste žuželke, ki se jih največ je. Pripravlja se jih po različnih deželah različno. V današnji Palestini jih poparijo v sesamovem olju; Arabci posuše kobilice na soncu, jih potem zdrobe v moko in pečejo iz te moke nato kolačke, ali pa pražijo te živalice v sirovem maslu ali pa jih zmečkajo in pomešajo s kamelinim sirom. V Alžiru kuhajo kobilice v vodi in jih malo osole; na Madagaskarju jih pečejo v velikih posodah, potem poparijo v masti in jedo pomešane z rižem. Zamorci v osrednji Afriki razkuhajo kobilice v gosto rjavo juho, v južni rusiji jih suše kakor ribe. Morda katera naših bralk poskusi katerikoli enega teh receptov.

Nov sleparski trik. V neko restavracijo v Charlottenburgu pri Berlinu je prišel čedno oblečen mož srednjih let, ki je imel s seboj malega dečka. Gost se je vsedel k mizi blizu vhoda, spil nekaj kozarcev vina in jedel z največjo slastjo mrzle jedi, ki so bile pripravljene na bifetu. Končno je zaželel še skodelico kave in se je želji vstregel nemudoma. Gost začne srebati komodno kavo. Naenkrat mu pa pade v glavo, da spada k skodelici dobre kave tudi sveže pecivo. Ker gostilničar tega nima, skoči gost nenadoma pokonci, pogleda na cesto, vzame klobuk in palico ter zapusti nenadoma lokal z opazko, da si gre sam iskat nekaj peciva v pekarni v bližini restavracije in da bo takoj zopet nazaj. Ko ga čez pol ure še vedno ni nazaj, osupne gostilničar in vpraša malega, ki je dosedaj igral vlogo mutca, če se kmalu vrne oče. »Ah, saj to ni moj oče,« se glasi odgovor, »tudi gospod me je nagovoril na cesti in mi obljubil kave in kolača, ako grem z njim.« — Tableau.

Originalni gostilničarji. Naša moderna doba je sovražnica originalov. Izravnavna razmerja na najrazličnejših poljih in končno tudi osebnosti. To opažamo lahko tudi pri gostilničarstvu. Gostilničarje, ki bi se odlikovali po svoji posebnosti in teh je mnogo v dobrih, starih časih, je dobili dandanes le redkokrat. Vsled občevanja z gosti so se gostilničarji z ozirom na njih obratovalešče in socialno stališče gostilniških gostov že privadili gotove šablone. In vendar, kako doberdelna izprememba je, ako naletimo med njimi originala, da se vsled svoje posebnosti odlikujejo in najsaj je ta tudi robata, zdrava surovost. Posamezni opazovalci so v tem oziru prišli do zaključka, da občinstvo kaj rado obiskuje gostilne, v katerih žive taki originali. Tako je v Švici, v takozvanem Berner Oberland znana gostilničarka visoko v gorah, ki še ni človeka na svetu vikala in h kateri gostje, zlasti tuji prav radi zahajajo. Nekoč je hotel slučaj, da je zaneslo v dotični kraj tudi predsednika švicarske republike, ki ni hotel zamuditi prilike da ne bi govoril gostilničarki. Pride do nje in se jej celo predstavi, toda dobra manica ga vedno tika. Predsednik jej vsled tega pravi: »Ampak mene bi kot predsednika republike, torej kot najvišjega v državi vendarle morali vikati.« In odgovor na to: »Kaj ti ne pride na misel! Še Boga v molitvi ne vikam, pa naj bi

tebe! Saj si ravno tako človek kakor jaz.« — V Kelmorajnu je tudi gostilna, katero obiskuje boljše občinstvo, zlasti višje uradništvo. Njen lasnik je izrazil, skoraj bi rekel ekstremem ljubitelj reda, ki ne dopusti niti najmanjše nerednosti s strani gostov v svojem lokalu. Ako kak gost vsled nepredvidnosti ali radi tega, ker se živahno razgovarja z drugim gostom, pepel od cigare ali zobotrebec namesto da bi ga dal v pepelnik strese zraven njega na mizo, že je gostilničar tu in da pepel ali vžgalico v za to namenjen kraj in pri tem predbacujoče pogleda nerednega gosta. Ako si upa gost ponoviti nerednost, potem si je tudi lahko gotov, da ga bo gostilničar robato ozmerjal in naj si je ta tudi vladni svetnik ali še višji dostojanstvenik. Od te robatosti pa gostilničar nima nobene škode, nasprotno, še celo dobiček. Njegova originalnost je po mestu obče znana in je privlačna sila za tuje, ki bi radi osebno spoznali robatega gostilničarja.

Na svetu je več mož kot žensk. Vselej se je govorilo in pisalo, da je več žensk kot moških, toda v poslednji številki »Korrespondenzblatt« für Autropologie, Ethnologie und Urgeschichte dokazuje tajni svetnik dr. Baelz statistično, da je na svetu več mož kot žen. Statistika se omejuje na dežele, v katerih je štetje zanesljivo. Večji del Amerike, Afrike in mnogi kraji Azije so izključni vsled nezanesljivosti. Na tisoč mož pride žensk: v Veliki Britaniji 1070, na Norveškem 1064, na Danskem 1058, na Švedskem in Španskem 1049, v Avstriji 1035, v Nemčiji 1032, v Evropski Rusiji in Švici 1029, na Ogrskem 1024, na Francoskem 1022, na Nizozemskem 1017, na Irskem 1016, v Belgiji 1015, v Italiji 1010, na Poljskem 995, na Grškem 986, na Japonskem 980, v angleški Indiji 960, na Bolgarskem 958, na Srbskem 943, v Sibiriji 943, na Kavkazu 901, na Koreji 885, v ruski srednji Aziji 851, na Kitajskem 801, na Aljaski 391. V angleških državah namalajskem polotoku je večina prebivalstva kitajskih kuljev, zato je tam znatna večina mož. Na Irskem je večina žen zdaj večja, zdaj manjša. V Združenih državah severoameriških je vedno več mož. Nenavadna večina mož na Kitajskem je deloma posledica moritve novorojenih deklic; ta nekulturni čin pa je razširjen samo v nekaterih pokrajinah. Večje umrtje žen v Aziji odvisi najbrže od njih nizkega socialnega stanja. Ker tvorijo velike, kulturne države Azije večino mož, ki zavzema več kot polovico prebivalstva, je jasno, da je na svetu več mož kot žen.

Ljubljana.

— Nemški listi so zopet enkrat potegnili svoje prijatelje. Včeraj zjutraj so prinesli nemški listi poročila o turških zmagah. Cel dan je bila v Ljubljani prava nestrpnost, ker so ljudje pričakovali novih, boljših poročil. In res so večerni listi prinesli, da so bili oni telegrami iz Carigrada turške in nemške laži. Mi vemo, da žele Nemci Turkom zmage — toda mi čutimo z našimi brati vsak poraz prav tako, kakor se veselimo njih zmage. Zato naj se naše občinstvo ne da motiti od turških in nemških laži — ampak naj širi domače slovensko in jugoslovansko časopisje — ki poroča objektivno iz najboljših virov. To bo najboljši odgovor na take — špekulacije.

— Slovenci, pripravljajte se na sokolsko leto 1913. Najbolj pokažete svojo vnemo za sokolske ideje s tem, da širite sokolske razglednice. Rabite, pošiljajte, in priporočajte povsod sokolske razglednice.

— Iz gledališke pisarne. Jutri v soboto 26. t. m. se za parabenno ponovita Courtelinova tragikomedija »Boulevard« in pa Blodekova enodejanska opera »V vodnjaku«. V nedeljo otroška predstava »Snegulčica«, zvečer izven abonmaja Wagnerjeva velika opera »Večni mornar«.

— V Vevčah štrajk še vedno traja. Osrednjemu vodstvu se sploh ne zdi vredno, da bi se začelo z delavstvom pogajati. Najbrž si misli: slovensko paro je treba izstradati. Tudi se za delavstvo ne briga ne krščanski in demokratični socializem, ker delavstvo žalibog ni bilo organizirano. Vedeti pa je treba, da se štrajkujoče delavstvo ne bori za gmohte ugodnosti, temuč le za socialne človeške pravice, da oholi Prus, ki je za ravnatelj, ne bi samovoljno mental delavec iz službe. Delavstvo zasluži simpatije vseh Slovencev. Ravnateljstvo naj bi vendar pomislilo, da izdelke iz Vevč odzamejo največ slovenske tiskarne. Kaj ko bi se te organizirale ter si postavile lastno papirnico?

— Nezaslišano. Pri lesni tvrdki Grassi na Dunajski cesti je bil že dve leti zaposlen delavec Jožef Arhar. Včeraj dopoldne je Arhar po nesreči padel z neke 4 m visoke lesene skladnice in si eno nogo nevarno poškodoval. Dolžnost podjetnika ni na vsak način bila, da bi mu preskrbel zdravniško pomoč. A kaj še! Kaj je Grassij mar, če se eden izmed njegovih delavcev pobije. Mož je na poročilo o nesreči svojega službenca čisto enostavno odgovoril z besedami: »Naj gre v bolnišnico blagajno, bodo že tam vse potrebno poskrbeli.« Nesrečež se je res moral podati ves opt na to pot. Ko se je vrnil, ga je Grassi pustil cel popoldan ležati v šupi in se ni čisto nič zmenil zanj. V obupu je nezreči delavec konečno zvečer odšel proti Vižmarjem, da odide v Dravlje, kjer je doma. Nesrečneža se je konečno usmilil v bližini službujoči stražnik, ki je Grassija poučil o njegovi dolžnosti in dal bolnika z rešilnim vozom prepeljati v deželno bolnico. Postopanje Grassija ni samo neusmiljeno, ampak naravnost nečuvno. Če misli Grassi, da so naši delavci samo za izkoriščati, mora tudi vedeti, da ima svoje dolžnosti do delavcev.

— Neki klerikalni trafikant na Karlovski cesti je zelo uljuden in je zadnjič nahnulil nekega gospoda, ki je pri njem kupoval cigare in žveplenke s K... te gleda. Mislimo, da se taka olika sama po sebi obsoja in da je opravičeno, ako ljudje ne hodijo poslušati takih psov.

— Čudovit pojav na nebu. O kometu, ki se je videl v nedeljo ponoči nad našim mestom, smo prejeli že sledeče poročilo: Ko je stražnik

I. ljubljanskega zavoda za straženje in zaklepanje g. Rebernak v noči od 20. na 21. opravljaj svojo službo po Dolenjski cesti, zapazil je ob 1 uri 18 minut nenadoma svit kakor da bi gorela hiša g. Kocjana na omenjeni cesti. Ko je prihlet bližje, videl je, da je vsa omenjena hiša in za njo stoječi hrib razsvetljen. Skozi meglo je bilo videti na nebu eno podolgovato goreče telo. Svetloba trajala je kake 4 minute. Enako in ob istem času videla sta to nebo prikazen tudi nadstražnik g. Prelovec v Trnovem Pred Konjušnico in stražnik g. Leban na poti iz Viča v Novo vas.

— Čuden dogodek. Z ozirom na našo večerajšo notico pod zgoraj omenjenim naslovom smo naprošnjo odločno konstatirali, da se oni škandalozni dogodek ni izvršil v Zvonarski ulici, kar je pa sicer že iz notice same razvidno.

— Kinematograf Ideal. Danes v petek 25. oktobra, Specialni večer. 1. Berolinski ognjegasci. (Naravni posnetek). 2. Podkev najti nomeni srečo. (Burka.) 3. Čudežno prijateljstvo. (Amerikanska drama.) 4. Ušel. (Amerikanska veselogra.) 5. Njeno ženitovansko darilo. (Drama.) — Samo zvečer: 6. Zigoto ima dobro srce. (Komično.) Jutri v soboto 26. oktobra »Strah pred prihodnostjo.«

Trst.

Italijanščina in nemški jezik za odrom slovenskega gledališča v Trstu. Prijateljica našega lista nam piše: Z veseljem srcom moram priznati, da »Dramatično društvo« v Trstu lepo napreduje, kakor se to prav lepo uvidi po uprizoritvi predstav v tej sezoni. Vsa čast! A žalibog moram javiti s tužnim srcem, da se za našim odrom pogreša, kar bi se nikakor ne smelo pogrešati: pogreša se slovenske govornice. Za odrom se pogovarjajo med seboj v italijanščini in nemščini. Žalostno je to, da se pogreša za odrom slovenskega gledališča slovenski jezik. Pravim, naš jezik ne samo na odru, ampak tudi za odrom! To je pa že preveč. Slovensko gledališče, ki je tako važna kulturna institucija, bi kaj takega ne smelo trpeti. Vodstvo »Dramatičnega društva« naj bi tozadevno opozorilo dotične »naobražence« in »naobraženke«, ki do danes niso izpolnjevali svojih dolžnosti.

Slovenski mladini v Trstu. Marsikaterega se polšača vprašanje, kaj je z mladinsko organizacijo, o kateri se je pred kratkim toliko pisalo. Potrebno je zato, da stvar na kratko pojasnimo, da si javnost ne bo mislila, da je vse gibanje zaspalo. Politične oblasti nam delajo težkoče glede pravic. Oblasti si mislijo, da bo bodoča nar. soc. mladinska organizacija ki ima samo izobraževalen namen, ravno tako nastopala kakor so nastopale češke nar. soc. mladinske organizacije, ki so bile pred kratkim radi antimilitaristične gonje razpuščene. Češke narodno-socialne mladinske organizacije so se takoj nato zopet ustanovile, toda njihov boj proti militarizmu ne zavzema več prvotne oblike. Naša tržaška narodno-socialna mladinska organizacija bo samo izobraževalna in bi se oblasti ne smele bati. Da se to nar. soc. mladinsko gibanje tako zasleduje, na tem ima največ zasluge klerikalni »Slovenec«, ki je takoj po prvem sestanku začel denuncirati. Pa še drugi, ki jih nečemo imenovati, so imeli prste vmes. Ampak vsa gonja proti nam, ne bo imela vspehov. Mladi smo in koristiti hočemo ubogemu slovenskemu narodu. Slovenska mladina se mora izobraziti vsestransko, da bo pozneje lahko nastopala v korist slovenskemu narodu na vseh poljih. Pripravljalni odbor nar. soc. mladinske organizacije bo do občnega zbora vse potrebno preskrbel, tako glede knjižnice, čitalnice itd. Po občnem zboru pa se prične z intenzivnim delovanjem. V kratkem se bo vršilo zborovanje, na katero povabimo vse one, ki so se dosedaj vpisali, pismenim potom. Opozorjamo brate na to važno zborovanje že danes. Naprej hočemo po začrtani poti!

Pa je pomagalo. Parkrat smo podregali razne gostilničarje vsled tega, ker niso imeli v gostilnah naprednih časopisov. Danes pa javljamo, da so se vsi tisti izpreobrnil; spoznali so, da je bila graja res opravičena. Tržaško slovensko ljudstvo potrebuje omike, ki mu jo more dati le napredno, ostro slovensko časopisje, ki je neodvisno in kaže narodu pravo pot, vedečo navzgor proti višavam.

Gorica.

Iz Komna: In spet ena lepota! V nedeljo, na 20. t. m. je imel naraščaj tukajšnjega Sokola svoj prvi javni nastop. Gledalci so bili kar očarani ob preciznem izvajanju, precej težkih vaj, otrok v starosti od 4. do 14. leta. Telovadba konča! Ljudstvo zapušča z zadovoljnimi obrazi telovadni prostor in se pozgublja proti svojim domom. Seveda ni bilo vseh nasprotnikom, da je vse tako lepo uspešno in zato so kmalu tudi pokazali, kako znajo biti »pri korajži«, kadar so v razmerju trije ali štirje proti enemu. Dušek svoji jezi so dali trije slavni klerikalni možje v Komnu, ki imajo čast biti starešine komenske občine, one občine, ki je bila dan prej »osrečena« in »odlikovana«, tudi s pomočjo teh treh, s desetimi častnimi občani a la Šušteršič, Gregorčič, Krek, Kalan etc. Neki tukajšnji mladenič, ki je bil pri nastopu naraščaja, ki pa ni Sokol, se vstavi po nastopu na »Kugišču« pri teh možkih in jim pravi, kako lepo so nastopili otroci. Seveda, kri v glavo, in »vojska« na komenskem Balkanu, se je vnela. Kolikor se ve zanesljivega, je to, da so se naposed tepli trije klerikalni starešine z enim navadnim fantom. Hvala jim za krasni prizor, ki so ga napravili brezplačno okolo 150 gledalcev. Kaplana Makucu pa povemo, da duhovska suknja nikakor ne pristojna k skupini ljudi, ki so ravnokar tla pometali s svojimi čistilnimi telesi, čeravno so klerikalci. Zakaj ni rajne posnemal č. g. kateheta Pahorja, ki je le od daleč gledal konec »veličastnega« prizora. Orožniki pridno hodijo po vaši in iščeje prič, ki pa jih ni takih obilic gledalcev ne manjka. Vsi štirje, ki so se »božali« so si dali

napraviti zdravniška spričevala. Kako bo evropska konferenca a pardon pristojna oblast odločila, kdo ima »pravico« in »zmago« v tej balkanski bitki, Vam sporočimo, seveda ne pozabimo takrat imen slavnih vojskovodij. Za danes pribijemo le to: Komenska občina je lahko ponosna s takimi starešini in komenski dekan je »žih« vesel s takimi pristaši, ki se pretepajo. Castitamo obema! Jezus Kristus: »Kdor te udari po desnem licu, daj mu še levo.« Mars.

Prihodnje predavanje se vrši v soboto. Predava preiskovalni sodnik in pesnik Alojzij Gradnik o predmetu: »Psihologija mase.« Za rešitev sedanjih razmer je tudi ta tema velike važnosti. Kot sodnik je imel priliko opazovati psihologije proletariata, in nadejamo se, da bo tudi to predavanje eno izmed onih, v kojih potrebujemo lahko ob zaključku 1912. leta: dr. Gradnik je izpolnil svojo težavno nalogo popolnoma lahko. V soboto bomo videli, koliko je zanimanja v naših ljudeh; tedaj, ko prične predavati g. Gradnik o svoji občirni temi, si ustvarimo jasno sodbo o ljudeh, ki stremijo po izobrazbi. Naše občinstvo naj pokaže, da se ne varamo tudi takrat — in naj napolni dvorano do zadnjega kotička.

V soboto in nedeljo smo imeli priliko opazovati aeronavtike, ki so se dvigali s svojimi zrakoplovci v zrak. Najbolj se je posrečil polet zrakoplovcu, ki je letal nad mestom in okolico ter celo izven gorjskih mej. V zraku se je ta zrakoplovec držal celo uro; pri tem je preletel črto od Furlanije čez goro sv. Valentina (njegov ime priobčimo prihodnjič, kar nam je bilo danes radi prevelike zmešnjave nemogoče zvedeti, kako se piše.) Polet, kateri se širijo te dni in se bodo tudi nadalje, so sami letalni poskusi. Občinstvu pravočasno naznanimo tekme, ki bi se morebiti vršile, če bo lepo in ugodno vreme ta teden.

DRUŠTVA.

»Gledališko društvo« na Jesenicah je otvorilo letošnjo sezijo 6. t. m. z dramo »Trnje in lavor«. Igralo se je v obče dobro. Med igralnim osebom smo videli razen nekaj starih znancev več novincev. Upamo, da jih nismo videli zadnjič!

»Gledališko društvo« na Jesenicah priredi v nedeljo dne 27. t. m. ob pol 8. uri zvečer v dvorani »pri Jeleni« na Savi ljudsko igro »Kmet in grajščak«, ki je vzeta iz dobe po odpravljenu tlake in kaže živo razmerje med kmetom in grajščakom. Da ne bo »Na vseh svetih« kašljal po odru običajni »Mlinar«, se uprizori znamenita Grillparzerjeva usodna žalostna »Prababica«, ki je na repertoarju vseh velikih gledališč. Za to predstavo je obljubilo deželno gledališče v Ljubljani potrebno garderobo in se bo po možnosti precizirala tudi scenerija.

Občni zbor Slovenskega bratnega društva v Trzinu bo dne 26. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih gostilne pri Bastelju v Trzinu, če bi ta občni zbor ne bil sklepčen, pa ob pol 9. uri zvečer ravno tam, ki sklepa pri vsakem številu glasov. Spored: 1. poročila odbornikov, 2. volitve, 3. morebitnosti.

Vrtnarska šola. Kolikor bolj bomo delali za razvoj vrtnarstva, toliko boljše bode med nami splošno gmohtno stanje in kolikor več bode vnesla do smiselnega dela in razumnega obdelovanja zemlje — toliko bolj veselo in prijetno bode življenje. Ker je prepotrebno, da se stori nekoliko več za boljši razvoj vrtnarstva — se uljudno vabi vse one, kateri bi bili voljni sodelovati pri tej lepi in važni nalogi, da se priklasio na naslov: »Goikova vrtnarska šola v Kranju«.

Akademično društvo »Slovenija« priredi svoj I. redni občni zbor v torek, 29. t. m. ob 8. uri zvečer v restavraciji »Leithner« (I. Auerspergerstrasse). Dnevni red običajen.

Akademično društvo slovenskih tehnikov na Dunaju. Na I. rednem občnem zboru je bil izvoljen za poslovno dobo 1912—13 sledeči odbor: predsednik: Bevc Ladislav, cand. ing.; podpredsednik: Vončina Valentin, stud. ing.; I. tajnik: Žarn Joža, stud. ing.; blagajnik: Mušič Vladimir, stud. arch.; knjižničar: Ernest Sancin, stud. arch. nav.; II. tajnik: Magušar Ivan, stud. ing.; pregledniki: Dimnik Stanko, stud. ing.; Geržina Ladislav, cand. ing.; Stibil Leopold, cand. ing.

Akademično društvo slovenskih veterinarjev na Dunaju priredi v soboto 26. oktobra, ob 8. uri zvečer svoj I. redni občni zbor združen s prvoletniškim večerom v lokalu »Restaurations Siegel« III. Neulinggasse 28. Slovanci gostje dobrodošli!

Vojna.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Strašen turški poraz pri Kirk-Kilisi. Kirk-Kilisa padla. Bolgarska armada zmaga tudi pred Drinopoljem.

KRVAVA BITKA PRI KIRK-KILISI.

Sofija, 24. oktobra. Krvava bitka, ki se je vršila že dva dni in tri noči se je danes končala s popolno zmago bolgarske armade. General Dimitrijevič, ki poveljuje tej bolgarski armadi, je danes sporočil, da je bolgarska zmaga popolna. Kirk-Kilisa je v rokah Bolgarov. Turki so se s strašnimi izgubami umaknili in pustili na bojišču vse črno mrtvecev. Veliko število Turkov je tudi vjelih.

Sofija, 24. oktobra. Bitka pri Kirk-Kilisi je bila strašna. Turki so se branili naravnost obupno in se jim je še včeraj posrečilo doseči

manjše vspehe. Toda bolgarska armada je danes s tako silo udarila na Turke, da so v pol ure zgubili osvobodjene postojanke in se umaknili v trdnjavo. Bolgarski topovi so podirali vrsto za vrsto. Čez trupla ubitih Turkov je drvela bolgarska pehota in naskočila Turke z bajoneti. Več ur je neprenehoma trajalo nepopisno klanje. Turške brzostrelne puške in topovi so podirali bolgarske junake, a ti se niso zmenili za to, ampak so šli neustrašeno naprej. Utrdba za utrdbo je padala v njih roke. Turke se je radi tega postalila silna panika. Uvideli so, da je bitka na vsej črti zanje zgubljena in so zato napravili dvakrat obupni izpad iz trdnjave. A niso imeli sreče. Bolgarski topovi so jih pognali nazaj. Proti večeru so turške čete v divjem begu zapustile mesto in se umaknile proti jugu. Bolgarska zmaga je popolna.

Sofija, 24. oktobra. Kirk-Kilisa je danes padla. Bolgarska zmaga je popolna.

Sofija, 24. oktobra. (Uradno.) Uradno se poroča, da so bolgarske čete pod generalom Dimitrijevim danes zavzele Kirk-Kilise.

Sofija, 24. oktobra. (Uradno.) Glavne utrbe v Kirk-Kilisu so Bolgari pod okriljem svojih topov zavzeli z bajonetnim naskokom. Bolgari so v zavzeti trdnjavi zaplenili več topov in velikansko zalogo municije.

Sofija, 24. oktobra. Izgube v bitki pri Kirk-Kilisi so velikanske na obeh straneh. Bolgari imajo več tisoč mrtvih in ranjenih. Turške izgube so še veliko večje. Bolgari so zlasti mnogo vojakov izgubili pri bajonetnih naskokih.

BITKA PRI DRINOPOLJU. — DRINOPOLJE PRED PADCEM.

Sofija, 24. oktobra. Uradno se poroča, da so Bolgari zavzeli že več drinopoljskih utrd in prodrli že 5 km pred glavno trdnjavo. Bolgari pošiljajo v bitko vedno nove čete vojaštva. Na desnem bregu reke Marice pri Gjuržu so bolgarske čete vrgle Turke, ki so stopili v ofenzivo, nazaj in jim prizadejale velikanske izgube. 160 Turkov je bilo pri tej priliki vjetih. V Staro Zagoro je danes dospelo 342 turških vojakov, med njimi več častnikov, podčastnikov in en stotnik. Turške čete, ki so na severovzhodni liniji poskušile izpad, so bile popolnoma poražene. Bolgari so zaplenili več topov in municijskih vozov. Pri Razlogu so se Turki obupno branili in naskakovali, a vsi napadi so bili odbiti. Bolgarske izgube so neznatne.

Sofija, 24. oktobra. Bitka pri Drinopolju še vedno traja. Bolgari na vsej črti napredujejo. Zavzeli so že več zelo važnih drinopoljskih utrd. Izgube so na obeh straneh zelo velike. Več turških vojaških oddelkov je bilo tekom današnjega dne popolnoma uničenih. Bolgarska artiljerija dosega velikanske uspehe, dočim turške kroglice ne zadevajo dobro. Pričakovati je, da se Turki tudi pri Drinopolju ne bodo mogli kljub svoji premoči ustavljati silnim bolgarskim naskokom. Bitka še vedno traja. Turške čete so se že večinoma umaknile v glavne utrbe. Jutri se že najbrže prično odločilni boji za glavne utrbe.

MALKO TIRNOVO V BOLGARSKIH ROKAH.

Sofija, 24. oktobra. V Malko Tirnovem, ki leži severovzhodno od Kirk-Kilise in kate-rega so Bolgari zavzeli že včeraj, so sedaj nastavljene bolgarske oblasti. Turška posadka je v divjem begu pobegnila, ne da bi počakala na boj. Vjeti častniki pripovedujejo, da se turške čete nahajajo v silni bedi in da ne poznajo nobene prave discipline.

BOMBARDIRANJE VARNE.

Sofija, 24. oktobra. Včeraj ob 8. uri zvečer se je pred Varno zopet pojavila ena turška križarka in pričela mesto bombardirati. Bombardiranje ni napravilo čisto nobene škode. Danes jutraj je bilo v daljavi zopet videti dve turški križarki, ki nista stopili v akcijo.

Srbska zmaga.

KUMANOVO PADLO.

Beograd, 24. oktobra. Iz glavnega srbskega tabora v Vranju je došlo semkaj poročilo, da je

dei armade prestolonaslednika Aleksandra danes zavzel važno mesto Kumanovo pred Skopljem. Boj je pričela turška artiljerija, katero je pa srbska artiljerija po triurni kanonadi prisilila, da je utihnila.

Beograd, 24. oktobra. Danes popoldne so Turki zopet razširjali vesti, da so bili Srbi pred Kumanovom tepeni. Vse tozadevne vesti so popolnoma izmišljene.

Beograd, 24. oktobra. Zavzetje Kumanova po srbski armadi se uradno potrjuje.

Sofija, 24. oktobra. (Uradno.) Sedaj se uradno potrjuje, da so Srbi dosedaj zavzeli sledeča važna mesta: Prištino, Novipazar, Sjenico, Kočano in Kumanovo.

Beograd, 24. oktobra. Združena bolgarsko-srbska armada pod srbskim generalom Stepanovičem je danes zavzela tudi Grapovo.

Zmagoviti Črnogorci.

PADEC TARABOŠA.

Cetinje, 24. oktobra. Črnogorci so danes zavzeli širočke višine, ki preobvladujejo Taraboš.

Podgorica, 24. oktobra. Črnogorska armada pod generalom Martinovičem je tekom današnjega dne zavzela sledeče važne utrbe pred Tarabošem: Vraka, Kopljak, Rijoli. Taraboš je pred padcem.

Podgorica, 24. oktobra. Črnogorci so popoldne zavzeli tudi utrbo Kranjo pred Tarabošem in speljali nanjo velike oblegovalne topeve. Na večer je prišla semkaj vest, da se med generalom Martinovičem in posadko v Tarabošu že vrše pozajanja glede častne turške pre-daje. Turki zahtevajo, da se dovoli posadki časten odhod.

Tudi Grki zmagujejo.

ZMAGA PRI ALIAKOMUNU.

Atene, 24. oktobra. Turško armado, ki šteje 30.000 mož so Grki pri Aliakomunu zvalili v neko zasedo. Več sto Turkov se je moralo udati, dočim se je drugim posrečilo pobegniti. V Atenah računajo, da se bo grška armada že tekom enega tedna pojavila pred Solunom.

SERFIDŽE V GRŠKIH ROKAH.

Atene, 24. oktobra. Trdnjavo Serfidže so Grki danes po strašnem boju vzeli v naskoku. Na obeh straneh so velikanske izgube, vendar pa so turške mnogo večje.

Odgovorni urednik Račivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Sluga išče mesto pri kakšnem večjem podjetju. Zmožen je slovenščine, nemščine in italijanščine. Naslov pove prva anončna pisarna.

KORESPONDENCA.

Medicinec želi korespondirati z inteligentno gospico, najraje dijakinjo. Naslov: »Med, 23«, Gradec, pošto ležeče.

GOBE.

Kupimo čiste, bele, dobre, suhe gobe. Ponudbe z vzorcem in navedbo cene za 100 kg franko Praga na naslov Vydrova tovarna hranil Praga VIII.

Seznam ljubljanskih javnih knjižnic in čitalnic.

Knjižnica, zavod, čitalnica.	Odprto.
Licejska knjižnica (v prostorih II. državne gimnazije).	Vsak dan izven nedelj in praznikov od 10—12 dop. in od 2—4 popoldne (izven ponedeljka).
Knjižnica ljubljanskega mestnega arhiva (na magistratu).	Vsak dan od 9—12 dopoldne.
Simon Gregorčičeva javna ljudska knjižnica in čitalnica (v Wolfovi ulici).	Knjižnica v nedeljo in praznik od 9—11, vsak dan od 5—7 ^{1/2} . Čitalnica v nedeljo in praznik od 9—12, vsak dan od pol 4—8 zvečer.
Javna ljudska knjižnica gosp. naprednega društva za Sentjakobski okraj (v Dragatinovi hiši).	V nedeljo od 10—12 dop. Vsako sredo od 7—9 zvečer.
Javna ljudska knjižnica polit. in izobraževalnega društva za dvorski okraj (Pred igriščem št. 3).	V nedeljo od 10—12 dopoldne, v sredo od pol 7—8 zvečer.
Javna ljudska knjižnica za napredno politično društvo za kolizejski okraj. (Pri Rusu na Marije Terezije cesti).	Odprta vedno.
Ljudska knjižnica Sokola I. (v društvenih prostorih na Taboru).	Odprta v torek, četrtek in soboto od 8—9 zvečer.
Slovenska Matica (Kongresni trg).	Uradne ure od 9—12 dopoldne in od 3—6 popoldne.
Deželni muzej (Rudollinum).	V nedeljo od 10—12 in v četrtek od 2—4 za vse brezplačno. Sicer vstopnina 60 vin. Muzejska knjižnica ob uradnih urah od 8—1 dopoldne.

Zahvala.

Za vse mnogobrojne dokaze srčnega sočutja povodom bolezn in smrti našega iskreno ljubljenelega soproga, očeta in starega očeta, gospoda

Antona Snoja

strojevodja v pok. in posestnika

kakor tudi za tako številno častno spremstvo k večnemu počitku izrekamo posebno zahvalo slav. železničarskemu društvu in sploh vsem bivšim kolegom železničarjem.

Spodnja Siška, dne 23. oktobra 1912.

Žalujoči ostali.

Samo po K 4:— več sto pelerin s kapucami ali pa otročje obleke (kostumi).
Samo po K 6:— daljše pelerine ali pa kamgarnaste hlače za gospode.
Samo po K 8:— najdaljše pelerine ali pa moderno izdelane obleke za gospode.

V damski konfekciji vedno velika izbira. Postrežba točna. Cene nizke.

„Angleško skladišče oblek“
O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

V interesu vsih gospodinj!

Samo ti zabojski in zavoji, kateri nosijo kavni mlinček kot tvorniško znamko, vsebujejo nepreseženi, staroizkušeni „pravi Franck“ iz tovarne v Zagrebu.

Priporoča se tedaj: skrbna pozornost pri nakupu!

el im 121/24576

Ljubljana, Pred škofijo 21, II. nadstropje, zraven rotovža.

Velemenjenim damam se vljudno priporoča

modni salon za damske klobuke
Alojzija Vivod-Mozetič.

Sprejemajo se vsa popravila.

Ljubljana, Pred škofijo 21, II. nadstropje, zraven rotovža.

V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 do 60 K komad, tako da si vsakdo lahko izbere.

Ob nedeljah se dobivajo venci v isti hiši v I. nadstr.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi vljudno priporočam največjo zalogo krasnih

nagrobnih vencev in trakov
z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.
:: **Cene brez konkurence.** ::

FR. IGLIČ Ljubljana,
Mestni trg št. 13-13.

Moderna damska konfekcija

kakor plašči, kostumi, hišne halje, vrhnja krila v krasni izbiri po zelo solidnih cenah

v modni in športni trgovini

P. Magdič, Ljubljana

nasproti glavne pošte.